

**«Оцінка впливу експлуатації
ділянки
(446+555 – 447+555 км)
автомобільної дороги
М–03 Київ–Харків–Довжанський
на придорожній фітоценоз»**

Попова Катерина Олександрівна

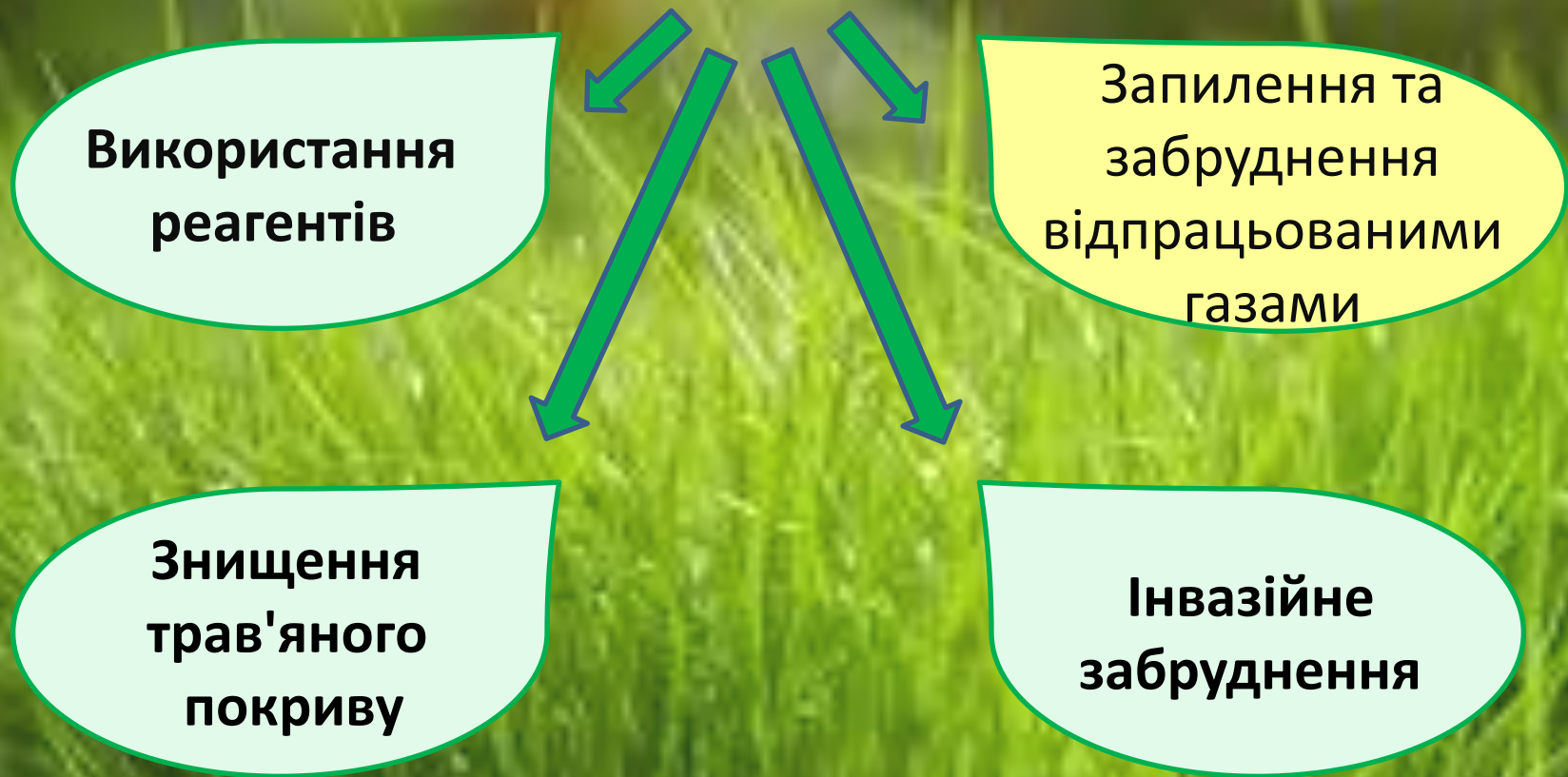
Мета роботи – оцінка впливу експлуатації ділянки автомобільної дороги на змінення якісних та кількісних характеристик придорожного фітоценозу.

Завдання роботи:

- ✓ охарактеризувати автотранспортні системи як фактор впливу на придорожні фітоценози;
- ✓ провести дослідження видового складу фітоценозу придорожньої території ділянки автомобільної дороги ;
- ✓ оцінити вплив експлуатації ділянки автомобільної дороги на щільність трав'яного покриву ділянки автомобільної дороги, що досліджується;
- ✓ оцінити ступінь впливу автотранспортних систем на придорожній фітоценоз;
- ✓ розробити рекомендації щодо покращення стану придорожного фітоценозу.

Фактори деградації придорожніх фітоценозів

Об'єкт дослідження

Майданчики для відбору проб

- ✓ кількість пробних майданчиків – 18 шт.,
- ✓ розмір пробного майданчика – 0,5 0,5 м,
- ✓ площа – 0,25 м²
- ✓ відстані відбору проб відбір – 3, 15 та 20 м
(від краю дорожнього полотна з обох боків автомобільної дороги)

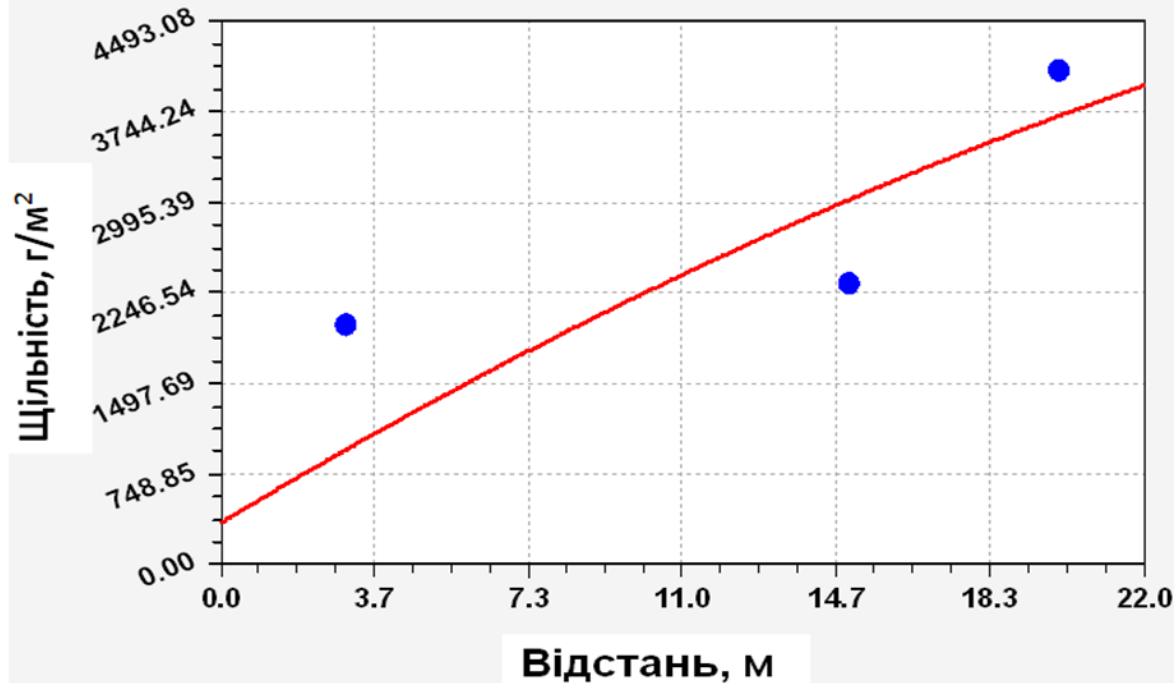
Видовий склад придорожного фітоценозу

Відстань від а/д, м	Назва рослин	Рудеральні рослини	Характеристика рослин		Кількість рослинних кущів, од.
			галофаги	галофоби	
3	Кульбаба	—	+	—	4
	Пирій повзучий	—	+	—	12
	Лобода	—	+	—	32
	Лопух	+	+	—	1
15	Кульбаба	—	+	—	2
	Пирій повзучий	—	+	—	9
	Кропива	+	+	—	2
	Лопух	+	+	—	5
20	Пирій повзучий	—	+	—	13

Визначення ваги відібраних проб (аналітичні електронних ваги ANG-100С)

Відстань від а/д, м	Розташування від дороги	Січення	Вага, г			
			1 зваж.	2 зваж.	3 зваж.	Усереднене значення
3	Зліва	I	486,2	488,3	488,9	487,80
		II	505,6	508,2	514,16	509,32
		III	487,6	490,3	491,38	489,76
	Справа	I	428,56	430,16	427,68	428,80
		II	498,22	492,3	496,76	495,76
		III	498,26	499,7	494	497,32
15	Зліва	I	583,75	582,23	582,54	582,84
		II	601,89	599,19	602,52	601,20
		III	566,6	566,28	561,88	564,92
	Справа	I	565,8	568,2	561,6	565,20
		II	562,34	561,66	566,56	563,52
		III	560,4	555,6	562,08	559,36
20	Зліва	I	1021,2	1024	1039,4	1028,20
		II	1050,65	1053,95	1056,2	1053,60
		III	1001,25	1005,5	1019,95	1008,90
	Справа	I	999,95	998,5	1006,2	1001,55
		II	1010,55	1015,78	1014,23	1013,52
		III	990,2	990,55	1000,05	993,60

Визначення щільності трав'яного покриття придорожнього простору

Закономірність змінення щільності трав'яного покриття від відстані від краю автомобільної дороги

Щільність покриття, г/м²

Відстань від а/д		
3 м	15 м	20 м
1983,94	2325,86	4084,62

ВИСНОВКИ:

- 1) Автотранспортні системи охарактеризовано як фактори негативного екодеструктивного впливу на придорожні фітоценози, як складові екосистеми;
- 2) Проведено дослідження видового складу придорожного фітоценозу у зоні впливу ділянки автомобільної дороги М-03 Київ–Харків–Довжанський на 456+555 – 457+555 км та встановлено що, на даній ділянці переважають солестійкі види рослин та присутня достатньо велика кількість рудеральних рослин;
- 3) Оцінено вплив автотранспортних систем на щільність трав'яного покриву уздовж ділянки автомобільної дороги, яка досліджувалася, та встановлено що, щільність трав'яного покриву закономірно зменшується по мірі наближення до автомобільної дороги;
- 4) Оцінено ступінь негативного впливу автотранспортних систем на придорожній фітоценоз, змінення його якісних та кількісних характеристик, та виявлені можливі наслідки цього впливу;
- 5) Розроблені та запропоновані рекомендації щодо покращення стану придорожного фітоценозу.

Природоохоронні рекомендації

Рівень впровадження - державний

- 1) Підвищення рівню контролю за якістю палива, що виробляється та реалізується на території держави;
- 2) Заміна традиційного пального на «екологічно чисті» види пального із зменшеним вмістом шкідливих домішок, а також перехід на альтернативні джерела енергії;
- 3) Запровадження більш жорсткого контролю за дотриманням правил поведіння учасників дорожнього руху на придорожніх територіях;
- 4) Збільшення обсягу випуску друкованих видань, присвячених збереженню видового різноманіття у зонах підвищеного антропогенного впливу, до яких відносяться придорожні території.

Рівень впровадження – відомчий (ДААДУ “Укравтодор”)

- 1) Організація регулярного моніторингу для проведення спостережень за станом видового складу антропогенно змінених фітоценозів в зонах впливу автотранспортних систем;
- 2) Проведення планових ремонтних робіт на автомобільних дорогах для покращення якості покриття, та як наслідок, зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин з відпрацьованими газами транспортних засобів та в результаті руйнування дорожнього покриття;
- 3) Використання екологічно безпечних протижелезних матеріалів та жорстке дотримання норм щодо використання;
- 4) Висадження на придорожніх територіях трав'янистої рослинності, яка проявляє високу і середню газостійкість, а також збагачення придорожніх фітоценозів рослинністю типовою для даних ґрунтово-кліматичних умов;
- 5) Регулярне механізоване прибирання проїжджої частини магістралі спеціалізованими бригадами та систематичний збір сміття в придорожній смузі;
- 6) Проведення на забруднених придорожніх територіях рекультиваційних заходів.